



۱۰/۱۲/۲۰۲۲

کانديد اکادميسين سيستاني

## کشفی نو در شخصیت داؤد خان، از زبان پڑواک بزرگ



درمقاله دلچسپ داکتر پروین پڑواک، سحنانی به آدرس داؤدخان از قول مرحوم پڑواک بزرگ، بازتاب یافته است که من تا کنون نظیر آن را از زبان هیچ یکی از رجال سیاسی همزمان داودخان نشنیده ام. مرحوم پڑواک در سفریکه با داودخان به پاکستان داشته، و در ملاقات با جنرال ایوب خان رهبر نظامی پاکستان که بشکل احساساتی صحبت میکرد و اوسخنان وی را با نرمی ترجمه میکرد است تا احساسات افغانی سردار جریحه دار نشود، تحمل داودخان را در برابر حریف پاکستانی اش به حیث یک زعیم ملی صبور می ستاید و میگوید:

«در شناخت شخصیت وی (سردار) کشفی نو دست داد. نظریه اکثریت مردم را که من مایل بودم برآن صحت قایل شوم، غلط یافتم که میگفتند: «سردار مردی احساساتی و عصبی است» اما معلوم شد که مردی بی سنجش نبود و اگر اظهار عصبیت میکرد، آن را نیز سنجیده به کار می بست و احساسات او (اقلاً با خارجیان) در مذاکرات مهم در اختیار و زیرکنترول او بود.»

پڑواک ادامه میدهد: «انصافاً [داودخان] شخصی ملی و وطنخواه بود و بعد از وزیراکبرخان نمیتوان نظیر و مثال او را در تاریخ افغانها سراغ کرد.» (پورتال افغان جرمن، مقاله پروین پڑواک، ۱۷ نومبر ۲۰۱۲)

افزون بر آنچه مرحوم پڑواک گفته است، دو ویژه گی شخصیت ملی داؤد خان را از سایر رهبران سیاسی کشور بعد از کودتای ثورتا امروز متمایز میسازد:

۱- وطن پرستی داؤدخان، و حفظ غرور ملی وی در برابر زورگویی و دیکته تکبرآمیز رهبران اتحادشوروی سابق در آخرین سفرش به مسکو.

۲- شهامت و تسلیم ناپذیری داؤدخان به دشمن. داودخان تا لحظه مرگ خود، هرگز در فکر تسلیمی به کودتاچیان که پیوسته ارگ را بمباردمان میکردند، نیفتاد و مرگ را بر تسلیمی و اسارت در دست کودتاچیان بیگانه پرست ترجیح داد.

نام داودخان همواره با انشکاف و ترقی افغانستان و سهمیم ساختن زنان در ترقی و تعالی کشور برده میشود، بنابراین انکشاف و عصری سازی کشور نام دیگر داودخان شهید است.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ [maqalat@afghan-german.de](mailto:maqalat@afghan-german.de)

پاڼونه: دليکنې دليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

همه صاحب نظران افغان بدین باوراند که تاروزیکه داؤدخان براریکه قدرت افغانستان تکیه داشت ، پاکستان جرئت نمیکرد بسوی افغانستان به چشم بد نگاه کند، ولی با از میان رفتن داؤدخان از صحنه سیاسی افغانستان، پاکستان توسط جواسیس رنگارنگ خود که در لباس رهبران تنظیمی ظاهر شدند، سعی کرد همه دار و ندار و هستی تاریخی افغانستان را به باد فنا بدهد. اردوی افغانستان را که نیرومند ترین اردوی منطقه بود، از بیخ و ریشه از میان ببرد و تمام وسایل و تجهیزات نظامی را بشمول طیارات جنگی میگ ۲۱ و ۲۲ و دیگر طیارات حمل و نقل نظامی و ده ها هزار وسایل زرهی و موتوریزه و غیره را با ذخایر راکت های دور برد سکاد و لونا و دیگر تجهیزات ثقیله نظامی همگی توسط رهبرجمعیت اسلامی ویا رهبرشورای نظار به کشورهای پاکستان و تاجیکستان و غیره انتقال گردید و یا به نرخ گاه ماش فروخته شد و به حساب های شخصی ایشان ریخت و ذخیره گردید.

پیامد از میان رفتن داؤدخان، تنها به از میان رفتن اردوی افغانستان خلاصه نمیشود، بلکه درمدت چهاردهه اخیر پیوسته خون افغان توسط افغان ریخته شده، تمام تاسیسات زیربنائی، اقتصادی و آبیاری و بهداشتی و صحنی و مخابراتی و موصلاتی و تعلیمی و خدماتی و غیره و غیره بوسیله ایجنت ها و جواسیس پاکستان درلباس رهبران و قوماندانان جهادی درافغانستان از میان رفته و از میان برده میشود. این درحالی است که بدنبال آفت مجاهدین، بلای طالبان را پاکستان بر این کشورنازل کرد و بر اثر حادثه ۱۱ سپتمبر در امریکا، ۴۰ کشور جهان دریک ائتلاف ضد تروریزم برافغانستان حمله آوردند و از زمین و هوا بر این کشور ویران شده و این مردم بدبخت و بلا کشیده از اکتوبر سال ۲۰۰۱ بدینسو بمب های چند هزار کیلویی ریختند و از این کشورلابراتوار آزمایش آخرین سلاح های کشتار جمعی ساختند. درصورتی که اگر داؤدخان زنده می بود، بال و پر کسی میسوخت که بسوی کشورما به چشم بد نگاه کند.

جاذبه شخصیت داؤدخان ، درمیان روشنفکران افغان، چنان عمیق بوده است که پس از قتل شان، تا کنون ده ها کتاب و صدها مقاله در باره خدمات وطن پرستانه اش از سوی قلم بدستان داخلی و خارجی نوشته شده است. شخصیتی با چنین وجاهت ملی و ظرفیت سیاسی چه در سطح ملی و چه در سطح بین المللی، واقعاً برای تاریخ کشورما افتخار آمیز است.

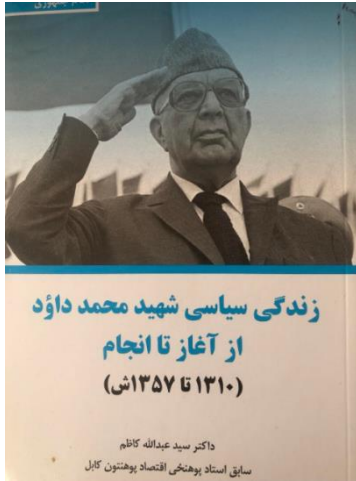
همین تاثیر شخصیت داؤدخان سبب شد تا داکتر داود جنبش مسئول بخش پشتوی بی بی سی به دیدار زهره نعیم، خانم برادر داؤدخان، در یکی از خانه های نگهداری کلان سالان در لندن برود و با او بحیث شاهدعینی ماجرای قتل وحشیانه داؤدخان و خانواده اش در شب ۷ ثور ۱۳۵۷، مصاحبه ای انجام دهد و بعد در بی بی سی انتشار دهد و متن مصاحبه خود را در پورتال افغان جرمن آنلاین نیز به نشر رساند.

خواندن آن مصاحبه چنان تکان دهنده بود که من آنرا به دری برگردان نمودم و داکتر سیاه سنگ را درکانادا برآن داشت تا در جستجوی آن بیفتد که " ۲۴ ساعت واپسین زندگی داؤدخان" چگونه گذشته است؟ و سواس بازشناسی ۲۴ ساعت واپسین زندگی داؤدخان ، داکتر سیاه سنگ را واداشت تا دراین زمینه کتابی زیر نام «**وآن گلوله باران بامداد بهار**» را به هموطنان ما عرضه کند.

کتاب سیاسنگ نه تنها با استقبال گسترده اهل بصیرت افغانستان روبرو شد، بلکه ترجمه پشتوی آن از قلم نویسنده توانای کشور (رحمت آریا) تکمیل و برای چاپ آماده گردید. علاوه بر ترجمه روسی این کتاب ، در کمتر از یک ماه بعد از طبع متن دری آن در مسکو نیز به همت نویسنده و مترجم چیره

دست افغان (غوٹ جانباز) از چاپ بر آمد ودر دسترس علاقمندان حقایق آغاز تراژیدی افغانستان در سه دهه اخیر قرار گرفت.

به سلسله همین تاثیرات نام وخدمات داودخان بود که محقق دانشمند افغان داکتر سید عبدالله کاظم سابق



استاد پوهنزی اقتصاد پوهنتون کابل در باره زندگی سیاسی محمد داود کتاب حجیمی بنام زندگی سیاسی شهید محمد داود در سه جلد (در ۱۳۰۰ صفحه) نوشته اند که در سال ۲۰۱۹ بمصرف شخصی وی از طرف انتشارات عازم در کابل بچاپ رسیده است. هیچ مورخ و محقق افغان تاکنون درباره یک زعيم افغانستان چنین اثری گران ارج با این گستردگی واطلاعات وسیع و مستند ننوشته است. این کار نه تنها حوصله و فرصت زیاد بکار دارد بلکه مستلزم اخلاص و ارادت عمیق نسبت به یک شخصیت سیاسی و ملی نیز میباشد. تا جای که من میدانم داکتر کاظم با داودخان کدام رابطه و پیوند سیاسی و یا انتیکی نداشته است و تنها یک بار رییس جمهور داودخان خواسته بود او را از نزدیک ببیند و دیدگاه استاد را در عرصه پلان های انکشافی هفت ساله بدانند. اما دقیق نمیدانم که این ملاقات صورت گرفت و در آن

روی کدام مسایل تبادل نظر کرده اند، اما به نظر میرسد که داودخان فرصت نیافت تا از دانش و تخصص استاد کاظم در عرصه پلان گذاری بهتر و بیشتر استفاده کند. ولی همان دیدار تاثیر عمیق خود را در ذهن و ضمیر استاد چنان بجا گذاشت که چهل سال بعد از قتل داودخان و خانواده اش و پس از کشیدن رنج زندان رژیم حزب خلق و مهاجرت به امریکا بالاخره فرصت یافت تا کتاب بی نظیر و بسیار دلچسپ و مملو از اطلاعات تازه زندگی سیاسی داودخان را بنویسد و بچاپ برساند، بدون تردید این کتاب با طرح مسایل سیاسی و اقتصادی و اجتماعی افغانستان در مدت مسئولیتهای سیاسی و نظامی و اداری داودخان در هر دو دوره کاری شان، یکی از معتبرترین منابع شناخت اوضاع سیاسی و اقتصادی و اجتماعی است و برای اهل تحقیق و مطالعه درباره شناخت داودخان و خدمات صادقانه او منحصیث یکی از زعمای ملی کشور خواندن آن بسیار ضروری ست.

خلاصه نتیجه کار همین روشنفکران بود که دولت را ودار ساخت تا به دنبال کشف جسد آن شهید قهرمان آستین برزنند و سرانجام بعد از ششماه تلاش و مطالعات زینتیکی دولت کرزی موفق به کشف جسد آن شهید راه وطن گردید و در تپه قروغ در جنوب دارالامان با عزت بخاک سپرده شد.

نام و یاد آن قهرمان خدمتگذار زنده و جاویدان باد!

پایان ۲۰۲۲ / ۱۲ / ۸

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ [maqalat@afghan-german.de](mailto:maqalat@afghan-german.de)  
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ